

Eleki Krónika – 2003. július

Soha nem látott érdeklődés

kísérte a beiratkozást a 2003/2004-es tanévre a Radványi György Középiskolában.

2003. június 26-án reggel már látni lehetett, hogy valami szokatlan dolog történik, hiszen 8 óra előtt hosszú sorokban várazkodtak a szülők és a gyerekek a beiratkozásra. Természetesen ez nem a véletlen műve volt, hiszen az iskolavezetés és a tantestület mindent megtett azért, hogy az iskolát népszerűsítsék. Videofilm készült a mindennapokról, melyet több napon keresztül lehetett látni helyi Tv-ben, iskolákat, településeket kerestek fel, ahol ezt a filmet is bemutatták. Tájékoztatók, hirdetések jelentek meg különböző újságokban, egyszóval igyekeztek mindent megtenni annak érdekében, hogy ered- ményes legyen a beiskolázás.

Július 1-jéig a 9. osztályba 94 gyermek iratkozott be (felszolgáló, szakács, cukrász, hajópincér 44, vadász, vadtenyésztő 20, lótenyésztő 20, eladó 10 fő). Az induló középiskolába 40 jelentkező van. A 10. osztály elvégzése után illetve érettségi bizonyítvánnyal szakmát kíván tanulni 14 fő. Ezen kívül többen jelentkeztek akik, az iskolai tanulmányaikat a jövőben itt kívánják folytatni. Ezek az adatok nem véglegesek, napról-napra változóak. Augusztusban van még a pótbeiratás, ahol várhatóan többen fogják még az eleki iskolát választani.

Lantos Mihályné

Most sem sikerült

Június 30-án tartotta legutóbbi ülését Elek város önkor- mányzata. Az első napirendi pont a település közrendje és biztonsága volt. A beszámolót a helyi és a megyei illetékesek tartották. Itt a legérdekesebb információ az volt, hogy az eleki őrshez fog tartozni Kétegyháza és Lökösháza is!

Utána a helyi hulladékgazdálkodásról hangzott el beszámoló. Az itt elhangzottakat úgy lehetne összefoglalni, hogy helyben is el kell indítani a szelektív hulladékgyűjtést, 2009-re meg kell épülnie az új eleki szemétfeldolgozónak. Ezekre a változásokra az EU-s csatlakozás miatt van szükség.

Most is téma volt a nemzetiségi iskola kérdése, amiről most sem lehetett dönteni, mert június 30-éig még nem született felsőbb szinten döntés a finanszírozásról, az általános iskola költségvetését viszont egymillió forinttal csökkentették!

Később arról alakult ki egy vita, hogy kik a felelősök azért, hogy miért nincs igazi gazdája a 10 pontos takarékosági tervnek.

Elhangzott az is, a kulturális bizottság át szeretné venni a helyi újságot, mert szerinte így lenne igazán eladható.

Az ülés nyilvános részében szó volt még ezekről is: A szakiskola igény szerint átadná könyvtárát a városnak. A bérlakások október 23-ra fognak elkészülni. Július 15-én rendkívüli ülés lesz a költségvetésről. A bezárásra kerülő "gyermeknevelő" épülete az önkormányzat tulajdonába kerül vissza. Szeptember 29-én közmeghallgatás lesz. Egyhangú döntés után az eleki általános iskola felveheti az egykori jeles helyi tanárszemélyiség nevét, dr. Mester /Mahler/ Györgyét.

A zárt ülésen, mint ahogy utólag kiderült, most sem sikerült alpolgármestert választani a képviselőknek!

Rapajkó Tibor

Látogatás Leimenbe

Hivatalos meghívás érkezett Leimen városából, szeretettel várják Elek Város polgármesterét július 6-ára a Leimeni Búcsú alkalmával megrendezett Elekről kiűzöttek találkozójára. Az

ünnepségsorozat hivatalos része szombaton kezdődött. Délután 6 órakor fogadást adtak a vendégek tiszteletére, ahol Veronika Schimpl elnökkel és Joschi Ament elnökhelyettessel és az Eleker Heimatkomitee vezetőivel találkozhattak. A fogadás magánbeszélgetéssel folytatódott.

Másnap, vasárnap délelőtt 10 órakor a temetőben folytatódott a program, ahol megkoszorúzták az eleki és almáskamarási elhunytak emlékművét - és együtt emlékeztek a meghurcolt emberekre. A koszorúzást szentmise követte. Délután nagygyűlés volt, ahol mások mellett beszédet mondott Pluhár László polgármester úr is:

“Tisztelt Hölgyeim és Uraim, kedves egykori elekiek, kedves vendégek!

Immár 57. alkalommal gyűlnek össze az elekiek, hogy a II. Világháború utáni kiűzetést követően találkozhassanak egymással a Németországba és a világ más részeibe Elekről elszármazottak. Az elmúlt közel hatvan év történései sok nyomot hagytak mind a kiűzött, mind a szülőfalujukban maradt elekiekben, egy azonban mindegyikükben közös, és ez pedig a szülőfalu, Elek. Önök az elmúlt évtizedekben számtalanszor bebizonyították a kényszerűségből elhagyott szülőföld utáni ragaszkodásukat. Amint azt a politikai viszonyok lehetővé tették, mindjárt hazalátogattak Elekre, hogy találkozhassanak a rokonokkal, barátokkal, láthassák szülőházukat. Az elmúlt időszakban több alkalommal gyűjtéseket szerveztek, és az így összegyűjtött anyagi támogatások jelentős segítséget biztosítottak például az eleki templom felújításához, vagy a 2001-ben felszentelt, a kiűzetésre emlékező országos emlékhely felállításához. Ragaszkodásukért, támogatásukért Elek Város Képviselő-testülete, és minden lakója nevében ezúton is szeretném köszönetemet kifejezni mindannyiuknak. Mint azt Önök bizonyára tudják, Magyarországon 2002 őszén helyhatósági választások zajlottak, amelyek eredményeképpen Eleken is megalakult az új képviselő-testület, és polgármesterként személyemnek szavaztak bizalmat az elekiek. A képviselő-testület és a magam nevében mondhatom, hogy minden erőnkkel arra törekszünk, hogy ezt a bizalmat megháláljuk, és elősegítsük a település fejlődését. Ennek fontos eleme Elek partnerkap- csolatainak ápolása, melyek Németországban érintik egy- részt az Eleker Heimatkomitee szervezetét, másrészt Gerolzhofen, Laudenbach, Leimen és Alerheim településeket és minden egykori elekit. Arra törekszünk, hogy ezeket a kapcsolatokat továbbra is fenntartsuk, elmélyítsük. Ennek keretében az elmúlt hetekben Gerolzhofenből egy diákokból és tanárokból álló vendég csoportot fogadtunk, akik igen jól érezték magukat nálunk, és 2004-ben tőlünk utazik egy hasonló csoport Gerolzhofenbe. Gerolzhofen városa 2004-ben ünnepi fennállásának 1225 éves évfordulóját, ebből az alkalomból Elek is bemutatkozik a városban eleki táncokkal, hagyományos ételekkel és egyéb specialitásokkal. Emellett 2004-ben, augusztus első hétvégéjén immár hetedik alkalommal megrendezzük az Elekiek Világtalálkozóját, melynek az ad különleges jelentőséget, hogy 2004-ben ünnepeljük Elek 1724-ben történt újratelepítésének 280. évfordulóját. A fentiekből láthatják, hogy sok tervünk van, melyek megvalósításához az Önök segítségét, támogatását is szeretnénk kérni. Kérjük, hogy továbbra is ragaszkodjanak szülőfalujukhoz, Elekhez, ezt a ragaszkodásukat adják tovább leszármazottaiknak, mert ők azok, akik a kapcsolatok további ápolásának zálogai. Ehhez kívánok Elek Város Képviselő-testülete és minden lakója nevében sok erőt és egészséget, a mai naphoz pedig jó szórakozást, kellemes emlékezést, és mindig szívesen látjuk Önöket viszont Eleken, hiszen Önök Eleken otthon vannak.

Köszönöm figyelmüket!"

Beszéde után kérdések hangzottak el, melyek alapján tájékoztatta a hallgatóságot az eleki kisebbség helyzetéről. Az elűzötteket minden fórumon látogatásra hívta az óhazába. Kiemelt esemény volt, hogy találkozhatott Wolfgang Ernst főpolgármester úrral, aki igen szívélyesen fogadta. Megbeszélésükön kölcsönösen tájékoztatták egymást a két település örömeiről, gondjairól. A főpolgármester úr tavalyi eleki látogatása alkalmával igen kedvező tapasztalatokat szerzett - az emberek szimpatikusak, a város kedves - mondta. A jövő évi VII. Elekiek Világtalálkozójára elfogadta a meghívást.

A leimeni látogatásra Pluhár László polgármester urat elkísérte Wittmann László és csatlakozott a küldöttséghez Ambrus Attiláné Almáskamarás polgármestere.

Lantos Mihályné

Az Olvasó kérdez, javasol...

Továbbra is szívesen vesszük, ha a Krónika tisztelt olvasói megtisztelnak bennünket kérdéseikkel, javaslataikkal. Túlnyomó többségük azonban továbbra is kéri neve elhallgatását, írásaik jelígyével történő megjelenését. A kérdések, javaslatok, ötletek fajsúlya - tapasztalataink szerint - azonban nem indokolja a névtelenséget. /A tollat ragadó olvasók nevüket természetesen szerkesztőségünknek megadják, csak az újságban való megjelenésétől zárkoznak el./ Kérésüket azonban mindenkor figyelembe vesszük.

Az elmúlt hónapban a következő leveleket kaptuk:

Tisztelt Polgármester Úr!

Az üres és értékes ingatlanokért fáj a szívem. Bízom abban, hogy ezzel nem vagyok egyedül. Tisztelettel kérdezem, hogy a volt mozi épületét nem lehetne-e csendes, szolid étteremmé átalakítani, mert megítélésem szerint óriási előnye, hogy a művelődési központ szomszédja. El tudnám képzelni más, hasznos és jó célra való hasznosítását is. Nagy kár lenne, ha így üresen menne tönkre.

“Gyerünk a moziba be!” jelige

* * *

Tisztelt Rendőrség! Tisztelt Örnagy úr!

Gyermekeink, unokáink, a legfőbb kincseink, érdekében kérdezem: a Szent István u. és a Hősök útja sarkán lévő iskolában tanulnak a legkisebbe, az elsősök. Az éppen iskolába kerülő gyermekek nagy veszélyben vannak szerintem. Délután fél 4 körül kitódul a sok apróság az iskola falai közül. Nagyon fontos lenne egy gyalogátke-lőhely /zebra/ kijelölése. Van-e valamilyen akadálya ennek? Nem használhatnánk-e ki a nyári szünetet ennek megvalósítására? A nagyobb gyerekeket az alapvető KRESZ-szabályokra megtaníthatná a tisztelt Rendőrség. A “kis rendőrök” az iskolai év folyamán irányíthatnák ott a forgalmat. Az iskolák előtt nyolcadikos, karszalagos, rendőrsapkás “kis rendőr” vigyázná a kicsik úttesten való áthaladását.

“Édes kisfiam” jelige

* * *

Kedves Rédei Zoltán úr!

Kérdezem, hogy a közeljövőben nem indít-e számítógép-kezelői tanfolyamot alapfokon, felhasználói, szövegszerkesztői szinten? Véleményem szerint a középiskola számítógép parkját a nyári szünet alatt ilyen célra fel lehetne használni kis pénzü nyugdíjasoknak, azoknak a szegény gyerekeknek, akiknek nincs saját gépük. Ezeknek az embereknek nagy segítség lenne.

“Mindenki tanulhat?” jelige

* * *

Kedves Képviselő Asszony, dr. Heimné Máté Mária!

- Városunk az egész ország mintaképe lehetne. Mi, különböző nemzetiségűek - románok, németek, szlovákok, cigányok békésen élünk egymás mellett a nemzeti többséggel. Szerintem nincs itthon faji megkülönböztetés, senkit nem bántunk. Nincs diszkrimináció.

- Botás László úr nagyon sokunk örömére román nyelvtanfolyamot szervez. Mi, román nemzetiségű polgárok, szeretnénk az irodalmi nyelvet megtanulni és alap-, majd középfokú nyelvvizsgát tenni. Sokunknak az a gondja, hogy nem a nyelvtanfolyamok, hanem a mi pénztárcánkhoz képest drága dolog ez!

- Kedves Magdika!

Kérdezem, hogy van-e lehetőség a fenti célra pályázni? A Román Tanítási Nyelvű Iskolából volna-e vállalkozó tanár, aki a nyelvvizsgára felkészítené a tanulni vágyókat?

“La multi ani” jelige

* * *

Továbbra is kérjük és várjuk a megszólítottak, illetékesek szíves válaszát!

Nyári lovastábor a középiskolában

Az eleki Radványi György Középiskolában harmadszorra hirdették meg a nyári lovastábort (2003. június 20-29-ig). Az immár hagyományosnak mondható táborozásra az idén is szép számmal jelentkeztek tanulók (21 fő, ebből 3 eleki), ami azt mutatja, hogy a ló szeretete tovább él a nemzedékekben. A tábor fő szervezője Perei Gáborné volt.

A megrendezett foglalkozások olyan igényeket elégítettek ki, amelyek valóságok az ország ebben a csücskében is. Mutatja ezt az is, hogy nem csak elekiek, békés megyeiek hanem az ország más részéből is érkeztek lórajongók.

A programok igen változatosak voltak. Az első napokban felmérésre került a táborlakók "lovagló tudománya", majd kezdődhetett a tényleges munka, a tanulás. Nagyon sokan ültek már lovon, de a szakszerű ismeretekre itt tehettek szert Perei Gábor lovasedző tanár úrtól. Érdekes volt az a szállítóeszköz, amivel a tanulókat a gyakorlati oktatás színhelyére szállították. Szinte minden nap volt valami érdekesség. Eljutottak a környék természetvédelmi területeire, a Mezőhegyesi Ménesbirtokra, a szabadkígyósi kastélyba, a békéscsabai gabonamúzeumba, a lovasfarmra, a gyulai Várfürdőbe és még sorolhatnám. A maradék szabadidő hasznos eltöltéséről is gondoskodtak a szervezők - kézügyességükről, kombinatív képességeikről adhattak számot a tanulók. Természetesen nem hiányozhatott a játék, a móka a vidámság sem.

A szervezők a tapasztalatok alapján remélik, hogy a jó hangulat és az itt tanult ismeretek jövőre is vonzóvá teszik a tábort.

Lantos Mihályné

Jelentős változások várhatók

Köztudott, hogy Magyarország 2004. május 1-től az Európai Unió tagja lesz, ami jelentős változásokat fog jelenteni pl. a személyszállításban és -feldolgozásban is tudtuk meg Gura Tamástól, az EVI Kft ügyvezető igazgatójától.

Ez azt jelenti, hogy pl. a felettes hatóságok hamarosan vizsgálatokat tartanak a meglévő lerakóhelyeken, és az itt tapasztaltak alapján fogják eldönteni, mikor fogják becsukni, hisz az eddigi magyar szabványok "természetesen" nem felelnek meg az uniós szabályoknak. A személyszállítás területén a legfontosabb cél az, hogy létrehozzanak egy komposztáló telepet.

Eleken az önkormányzat minél hamarabb szeretné megvalósítani szennyvízhálózat ötödik ütemét is. Elmondható, hogy növekszik a bekötések száma is, mert ez jóval olcsóbb, mint pl. a szivattyúzás. A szennyvízhez kapcsolódóan az EVI Kft vezetősége arra kéri a lakosságot, hogy a hálózatba ne engedjen bele pl. olajat vagy egyéb károsító anyagot, mert ez életveszélyes, károsítja a természetet és felborítja a szennyvíztelep természetes egyensúlyát!

Az internet szolgáltatásról azt tudtuk meg, hogy folyamatban van a rendszer karbantartása, ami átmeneti nehézségeket okoz, amely természetes is bizonyos idő után.

A kábeltévéről azt az információt sikerült megtudnunk, hogy a dolgok jelen állása szerint csak úgy lehet újabb csatornákat nézni, ha a meglévők közül közös megegyezéssel kettőt kivesznek, így nézhetővé válhat pl. a Hír Tv is. Az előfizetési díj január elsejétől valószínűleg emelkedni fog, ami a forint leértékelésével is magyarázható.

Az EVI Kft híreivel legközelebb szeptemberben jelentkezünk.

Rapajkó Tibor

Ismét napközis gyermektábor

A Reibel Mihály Városi Művelődési Központ nemzeti- ségi-, képzőművész-, napközis gyermektábort szervez 2003. július 21-től augusztus 2-ig. A foglalkozások minden nap 9 órától délután 16 óráig tartanak.

Tervezett programjaik. Képző- művészyakorlatok, festés, agyagozás, gyöngyfűzés, origami, nemezelés. Játékok, érdekes vetélkedők, kirándulások (Szarvas arborétum, Dévaványa tűzokfarm) teszik vonzóvá és változatosá az itt eltöltött időt. Várnak minden 6 és 14 év közötti gyermeket, aki szívesen venne részt közös játékokban, programokban.

Jelentkezni lehet a Művelődési Központban.

Lantos Mihályné

Kiegészítés

A dr. Győry Gyula tiszteletére felavatott emléktábla elkészítését anyagilag támogatók közül sajnálatos módon az előző lapszámunkban két személy adminisztratív okokból lemaradt, itt kérünk elnézést tőlük és egyben közöljük nevüket is: Szalontai Ferencné (Erkel F. u. 12.), Strifler József (Kossuth u. 42.) - köszönet a támogatásukért.

Nyáron is mozgalmas az élet a németek házatáján

- Május 31-én Soroksárról érkezett egy csoport előzetes egyeztetés, bejelentés után. A csoport zöme kórustag volt és Hetényi Árpád vezetésével látogattak meg bennünket. Ő a Magyar Rádió német nyelvű adásainak a főmunkatársa. A csoportot még a Német Közösségi Ház kapualjában Szelényi Ernő, az Egyesületünk elnöke üdvözölte, majd meginvitálta őket egy kis városnézésre.

Megtekintették a templomot, a kiüzetési emlékhelyet, majd ellátogattak a temetőbe is. A rövid, üdítő séta után a hátsó szabadidős térben fogadtuk őket egy kis megvendégléssel. Barátságok alakultak ki a beszélgetések során, majd a kórus tagjai a vezetőjük irányításával csodálatosan szép dallamú német melódiákat énekeltek több szólamban. Mindjárt érződött, hogy „profi” énekkarral találkoztunk. Több külföldi vendégszereplést tudnak maguk mögött. Ezután mi is elénekeltek a sváb és német énekeinket, és mivel ők is ismerték ezeket, segítettek nekünk. - Úgy éreztük, mintha már nem is először találkoztunk volna egymással. A jó hangulatú találkozásnak éjfélkor vége szakadt, amikor a csoport visszaindult Gyulára. Hetényi úr meghívott bennünket a 2004. évi farsangi báljukra. A meghívását mi örömmel elfogadtuk.

- A testvérvárosi kapcsolatoknak köszönhetően az általános iskola szervezésében Elekre látogatott egy, főleg gyerekekből álló csoport Gerolzhofenből. A csoport kísérője az iskola igazgatója, a felesége és egy tanár volt. A gyerekeket gazdag program várta Eleken és a részükre szervezett kirándulásokon. (Ópusztaszer, Gyopárosfürdő, stb.) Úgy gondoltuk, hogy egy alkalommal mi is vendégül látjuk a csoportot a Közösségi Házban. Erre az alkalomra június 2-án került sor, amikor ellátogattak hozzánk. A vendégek mellett meghívtuk Pluhár László polgármester urat és feleségét, valamint Laczkó István plébános urat és Lénárt Istvánné igazgatónőt. Mindannyian elfogadták meghívásunkat. A kellemes együttlétet gazdagította az ifjúsági tánc csoport bemutatója, akik eleki sváb és német táncokkal szórakoztatták a vendégeinket. Természetesen a tájszobákat is megtekintették az érdeklődést mutató kedves vendégeink, majd búcsút vettek tőlünk és mindenki elvonult a szálláshelyére.

- Június 7-én ismét zajos volt a ház, mivel Max Klemm úr, aki Eleken is él a Kétegyházi út 4. szám alatt, a Német Közösségi Házban tartotta 70. születésnapját. Az ünnepelt sok vendéget hívott meg Németországból, és az eleki kedves barátai is jelen voltak a szép ünnepen. Az ünnepi ebédet és a disznótoros vacsorát a Napközis Konyha szakácsai ízletesen készítették el, mindenki meglelégedésére. A délután főzött németes kávé a finom édes süteménnyel az egyesület asszonyai

szolgálták fel, valamint az ebédet és a vacsorát is. Az ünnepelt születésnapos kérésére az ifjúsági táncsoportunk táncbemutatójában gyönyörködhetek a vendégek. Örömmel vettük a felkérést az ünnepség megszervezésére. Jó tudni és érezni, hogy bár annak idején elűzték őket innen hazánkból, de az ő szívükben már nincs sérelem. Visszavágyunk ide Magyarországra, visszavágyunk ide Elekre. Klemm úr időközben az egyesület tagságának számát is gyarapította, mivel belépett tagnak.

- Alig csendesedett el a születésnapos ünnepség, az ifjúsági táncsoport újabb meghívást kapott Gyulára, június 8-án a „Pünkösdlő” rendezvényre. Ezt a gyulaiak hagyományosan szeretnék minden évben megrendezni. A helyszín a gyulai központi templom melletti téren volt. Ez a rendezvény kicsit hasonlított az eleki „Böjt közepe” rendezvényhez. Itt is volt a pünkösdsnek egy jelképe: egy hosszú rúdon kerék volt és arról szalagok lógtak; ezt a jelképet a fiatal fiúk - mögöttük a résztvevőkkel - körbevitték a templom körül, majd leállították a földre. Ezután kezdődött el a tényleges verseny. A fiúk mért időre felmáztak a rúdon és szalagot hoztak magukkal. A harmadik leggyűsebbnek Strifler Zoli táncosunk bizonyult, aki jutalmul egy tortát kapott.

Minden résztvevő finom babgulyást fogyasztott el ebédre, mely után még volt műsor, ahol fellépett az Edel Nachtigal táncsoport is, majd a csoport három óra felé haza indult.

- Kedves meghívást kapott a gyulai Német Kisebbségi Önkormányzat Resicabányáról (Románia). A Bánáti Német Demokratikus Fórum Német Táncfesztivált rendezett június 27-30-án. Erre a nívós rendezvényre kértek egy ifjúsági táncsoportot is. Nálunk van egyedüli ilyen csoport Békés megyében, az Edel Nachtigal. Izgalommal és lelkesedéssel készültek az ifjú táncosok a bemutatóra Strifler Józsefné vezetésével. A táncsoportot elkísérte Szelényi Ernő elnök úr és felesége, valamint Reisz György úr és felesége.

A lelkes csoport pénteken reggel indult, és közben volt idejük arra is, hogy Temesvár nevezetességeit is megtekintsék. Aznap este 6 órára érkeztek meg a fesztivál színhelyére, ahol már várták őket és mindenki megtudta a szálláshelyét. Az ottani táncsoport tagjai fogadták a gyerekeket. Szombaton 11 órakor gyülekezés volt a templom előtt, mivel fél 12-től német nyelvű misén vettek részt a meghívott vendégek. A mise után elvonult mindenki a német kiűzöttek emlékhelyéhez, ahol koszorúzáson vettek részt. Innen érkeztek meg a fesztivál helyszínére, amely szabadtéren volt. A színpadon a meghívott csoportok színpompás előadásaiban gyönyörködtek a közönség tagjai. Három óra körül közös ebédet szerveztek részükre és a napot tánc ház és disco zárta. Vasárnap reggel kissé álmosan és fáradtan visszaindult a csoport. Arra is maradt még idő, hogy az 1600 méteres hegyekben, és főleg az onnan látható csodás panorámában gyönyörködjenek. Éjfél felé kissé fáradtan, de csodás élményekkel tele érkezett meg a csoport Elekre. Köszönetet mondunk Szűcs Istvánnak a biztonságos és körültekintő vezetésért.

Köszönet illeti a Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatalt (Budapest), mivel a fesztiválon való részvétel a pályázati pénzükből valósulhatott meg. Köszönetet mondunk még Dr. Illyés Józsefné Eddának, a körültekintő, alapos szervező munkájáért.

- Eleken a templomhoz kötődő búcsú, minden évben július első vasárnapján van. A búcsú Sárlos Boldogasszony ünnepéhez kötődik. Az idén július 6-ára esett ez a nap. Ebből az alkalomból Gyulay Endre megyéspüspök fél 11-kor celebrálta az ünnepi misét. Ezután püspök úr és kísérete, valamint Laczkó István plébános úr által meghívott vendégek, átvonultak a Német Közösségi Házba, és ott részt vettek az ünnepi ebéden. Ebéd után kávézás mellett beszélgettek, majd 3 óra körül a tisztelt vendégek visszaindultak Szegedre.

* * *

Egy kiállításról

Csontos Rozália naív festő kiállításának megnyitójára került sor július 11-én du. 5 órakor a Reibel Mihály Művelődési Központban.

A 25 kiállított festmény között tájképek, virágcsendéletek és ismert festőművészek képeiről készült másolatokat láthatunk.

Az érdeklődők július végéig tekinthetik meg az alkotásokat.

Nádor Mária

A tehetség nem vész el

Írásunk alanyát, Tóbiás Sándort egy két éve történt esemény kapcsán ismertem meg. És ez az esemény nem volt pozitív lecsengésű, lehetett volna, hiszen annak indult, és akképpen is fejeződhetett volna be, ha... De nézzük sorjában a történéseket. Jártamban - keltemben felfigyeltem egy pályázatra, rajzpályázatra. Országos jellegű és rangú megméretésnek hirdették. Témája a Bibliához, a Könyvben előforduló állatokhoz kötődött, ezeket kellett rajzban megörökíteni. Természetesen nem számomra gondoltam a kezdeményezést, a rajzolás igen távol áll tőlem. Elsősorban a hittanos gyerekekre gondoltam, aztán tudomást szereztem az akkor még általános iskola tanulójáról Tóbiás Sándorról, akinek rajztudásáról elismerően beszéltek a szakemberek. Megkerestem Sándort és elmondtam neki a kihívást, megnyugtatómra bólintott. Csakhamar el is készült a munkájával. Lényegében a gondok ekkor kezdtek el sűrűsödni. No, nem a munka minősége hagyott kívánnivalót maga után, az mesteri volt, sőt, nagyon is az volt. Egyesek szemében túlságosan is az. Amikor a felnőttek közül néhányan megtekintették a rajzot, egyesek hitetlenkedve ingatták fejüket: "Á, az teljesen képtelenség, hogy ezt a rajzot gyerekember készítette." Minden igyekezetem ellenére sem sikerült megváltoztatnom ezt a sajátságos véleményezést. Ettől a momentumtól kezdve elkedvetlenedve tettem dolgomat. Nyomasztó gondolatok között csomagoltam be az alkotást és postáztam. Amikor a pályamunkát útjára bocsátottam, mintha a sötétben tornyosuló fellegeket is útjukra bocsátottam volna, e reménysugarat az adta, hogy a felnőtt szemrevételezők laikusok voltak, semmit sem értenek a művészetekhez. A pályamunkákat elbírálók között viszont szakemberek lesznek akik más szemmel tekintenek és mérlegelik a rajzot, és számukra már nem létezik a "lehetetlenség kategóriája." Aztán várakozással teltek-múltak a napok, közben arra gondoltam, hogy az eredményt milyen körülmények között és milyen módon találjam Sanyinak. Természetesen több variáció is megfordult a fejemben. Az egészből azonban mégsem lett semmi, mert a válasz csupán sima gratulációt tartalmazott. Ez pedig nem volt szinkronban a pályamunka minőségével. Szóval: csalódtam. Mondhatnám ismételten. Aztán az elkövetkező napok szürke egyhangúsága lassan feledtette az eseményt. Maradt volna mindez porfedten, ha a közelmúltban nem értesülök Sanyi sikeréről. De értesültem. Természetesen a teendők, elfoglaltság függvényében igyekeztem a leghamarabb találkozni és elbeszélgetni Sanyival. E találkozás csakhamar sikerrel járt, a Hősök útján elterülő ligetben lefolytatott párbeszédünk nyomán többek között megtudhattam, hogy egy mosonmagyaróvári intézmény által indított országos jellegű rajzpályázat témája a Bibliából merített Jelenések Könyve volt, ebből kellett egy mozzanatot kiragadni, ez Sanyi esetében egyfajta összegzést jelentett. A pályamű bármilyen technikával készülhetett, alanyunk a tusrajzhoz ragaszkodott. A szervezők három hetet biztosítottak a pályázóknak, Sanyi nem élt a kínálkozó idővel, összességében három napot dolgozott, de ez elégnak bizonyult a siker eléréséhez. Első lett, jutalomként oklevélben, valamint két művészeti könyvben részesült, és amit nem lehet tárgyakban kifejezni, a siker önbizalmat biztosított számára.

Amikor arról faggattam, hogy eddigi pályafutása során milyen elismeréseket könyvelhetett el, a kérdésre nem tudott határozott választ adni, mint mondta, nem készít ilyen jellegű kimutatást, de megítélése szerint többször is a képzeletbeli dobogó legfelső fokán végzett. Ezek a szárnypróbálgatások az általános iskola negyedik osztályos kora óta megyei és országos rangú megmérettetések voltak. Mióta kötelezte el magát a rajzolás, festés varázslatos világának? - feszegettük a témakört tovább. Sanyi minderre többek között elmondta, hogy rajzolni világlátásban szeretett, megítélése szerint ezek a próbálkozások nem voltak sikeresek, jók, de ez nem szegte a kedvét, átlagban napi egy rajzot az asztalra tett. Ebbéli kezdeményezésére a képregények óriási hatással voltak, számtalant átmásolt, lerajzolt, majd amikor kellő bátorságot érzett, maga is képregény formájában örökített meg néhány általa kiragadott élethelyzetet. Egyébként a képregény szeretete megmaradt mind a mai napig, szinte semmit sem veszített varázsából az eltelt évek folyamán. Az évek pedig gyors egymásután követik egymást, Sanyi jelenleg a békéscsabai Evangélikus Gimnázium tanulója, most fejezte be a tizedik osztályt. Tervei szerint a 12. osztály

befejezése után is az intézmény tanulója marad, a művészeti tagozatot szeretné abszolválni. Az egyre jobban kiteljesedő művészeti pályán megkülönböztetett figyelmet szentel Dührer művészetére, technikájára, amely a festményeiben, rézkarcaiban, rézmetszeteiben öltött testet. Természetesen alanyunk nem csak rajzol, de előszeretettel fest is. Az iskolai év folyamán ezek a tevékenységek igencsak korlátozott keretek között mozognak, heti két alkalom, de majd most a vakáció folyamán leomlanak ezek a keretek, mondja, és közben felragyog a szeme. Hát igen, a művészet semmivel sem hasonlítható világába csak kevesen tekinthetnek be, a gyakorlása pedig csak a kiváltságosoknak adatik meg.

Mintegy befejezőként Sanyi elmondja, hogy majd egykoron, amikor végérvényesen elindul az életpályán, a kenyérrevalót valamilyen művészeti ággal összeegyeztethető hivatás gyakorlásával szeretné megvalósítani. Miután elbúcsúztunk arra gondoltam, hogy az igazi tehetség az akadályok ellenére kikövezi, egyszersmind megteremti a maga pályáját, mert valahol írva vagyon: a tehetség nem vész el! És ez így van jól.

B.N.

Egy nap, négy ország

Nem sokan mondhatják el magukról, hogy egy nap alatt négy országban jártak, mint ahogy pl. 2003. július 1-je és 9-e között a Radványi György Középiskola tanárai és fizikai dolgozói!

A tantestületi kirándulás első állomása Kőszeg volt, ahol megtekintették a történelmi városmagot és a várat, illetve a környéket, majd másnap elindultak útjuk első állomására, a németországi Laudenbachba /Baden-Württemberg/, ahol az eleki születésű Josef Post vezetésével nagyon szívélyes fogadtatásban volt részük. Az itteni program szőlőhegy- látogatással kezdődött /Sonnberg/, ahol meg lehetett kóstolni a helyi borokat és lehetett gyönyörködni a táj szépségében is. Ezt egy grillparti követte, amikor is tényleg baráti légkörben el lehetett beszélgetni lényeges és kevésbé lényeges dolgokról. Végül pedig mindenki elfoglalta a szállását. /Laudenbachban az elekiek egy része családoknál, míg a másik része szállodában -Talmühle- lakott./

Július 3-án a társaság Heidelberg nevezetességeivel ismerkedett, legrészletesebben a Schlossberggel. A vacsora előtt azonban még belefért egy borkóstoló is Heppenheimban, ahol összesen hétféle bort lehetett megkóstolni, de előtte még meg is mutatták a borkészítés folyamatát is. A vacsora ezen a napon is nagyon családias volt, csak a helyszín volt más, a Kisállattartók Egyesülete.

Július 4-én a frankfurti pálmakert volt a fő látnivaló, de belefért még egy kis heppenheimi városnézés, laudenbachi iskolalátogatás is, majd következett a búcsúvacsora, ahol Zámbo András, az eleki középiskola igazgatója átadta Josef Postnak a Radványi-gyűrűt. /Mint ekkor kiderült, R. Gy-nek ő is rokona/ Az eseményről a helyi lap /Weinheim/ ilyen főcímmel számolt be: Josef Postot az eleki középiskola elismerésben részesítette, pontosabban: Josef Post wird mit Ehrenpreis der Mittelschule Elek überrascht. Ebből, a színes fényképpel illusztrált tudósításból az olvasók megtudhatták, hogy tavasszal 17 eleki diák eljuthatott Franciaországba, akik megálltak Laudenbachban is, most pedig három napot töltöttek el itt az ő tanáraik, összesen 25 szakember.

A tudósító azt is fontosnak tartotta most is kiemelni, hogy sok elűzött eleki /vertriebene Eleker/ talált itt új hazát. Utána a lap is közli a részletes programot, külön kiemelve az eleki születésű Josef Post munkáját /der gebürtiger Eleker Josef Post/. Végül pedig az emlékgyűrű átadásáról szól, melynek átadásakor jelen volt Hermann Lenz polgármester is.

Július 5-én egy nap alatt négy ország következett: Németország, Luxemburg, Belgium és Franciaország!

Elsőként Luxemburgot sikerült elérni a Saar-vidék felől. Luxemburg az EU leggazdagabb államának számít, amit nem csak a patinás épületek, de a magas árak /pl. a magyaroknak/ is bizonyítanak. Mivel az ország kicsi, a középületek is erre utalnak. A "kicsiség" ellenére azért el lehet azt is mondani, hogy az itteni fővárosban lehetett látni pl. a legnagyobb országzászlót. Úgy

látszik, a “kis” luxemburgiak számára a nemzeti érzés igen nagy dolognak számít! Az ország bizonyára elégedett lehet az uralkodójával is /Henry/, mert pl. az őt ábrázoló levelezőlapot nem lehetett kapni. Luxemburgban többnyelvűség van, némettel, franciával és az angollal is egyaránt lehet boldogulni.

A sok érdekesség megtekintése után az ebéd elfogyasztására már a belgiumi Etalle-ban került sor, ami szintén Luxemburgban található, de Belgium egyik tartományának számít. Itt a menü helyi specialitásból állt, “kenyérben sült pástétomos hús” bőséges salátával, illetve helyben főzött sör. Utána ismét egy hosszabb út következett Párizson keresztül, a cél Mantes, ahol a szállás volt egy forma 1-es szállodában, de előtte még “belefért” Reims, az egykori koronázó város megtekintése is. Július 6-án szintén csodálatos volt a program, hisz délelőtt Párizs nevezetességeivel lehetett megismerkedni, délután pedig Versailles-jal! Párizsban szinte mindenki felment az Eifel-toronyba, a legbátrabbak a legtetéjére is, majd következett az invadilusok temploma Napóleon síremlékével, a Notre -Dame, és a többi, buszból megnézve.

Versailles valóban csodálatos palotáival és parkjaival együtt. Igaz ezt egy “kicsit” beárnyékolja az a tény, hogy pl. 1920-ban itt darabolták fel a történelmi Magyarországot! /A nagy- és kis-Trianon palota kb. két kilométerre van a központi palotától, de így is voltak olyanok, akik ettől függetlenül megnézték ezt is./

Bizonyára sok magyar megfordulhat itt is, mert az egykori francia gyarmatokról származó kereskedők magyarul is kínálják portékájukat.

A következő nap /július 7./ szintén izgalommal teli volt, mert a tervek szerint ekkor kellett elérni az óceánt /La Manche/, de még előtte ott volt Rouen is, ahol pl. Jeanne D’ Arc-ot eretnesség és boszorkányság vádjával az inkvizíciós bíróság máglyán elégettette /1920-ban szentté avatták, az emléktemploma még most is modernnek számít/. Nagyon sok francia városról elmondható, így Rouenről is, hogy sokkal több középkori emlék található benne, mint pl. a mai Magyarország területén összesen!

Ennek a napnak kétségtelenül legnagyobb szenzációja az volt, amikor Le Havre-ban láthatóvá vált az óceán, illetve az, amikor egy közeli partszakaszon bele lehetett “kóstolni” az óceánba, ami tényleg sós és hideg. A legbátrabbak azonban mindentől függetlenül jól tudtak fürdőzni.

A tantestület július 8-án indult vissza, de a buszvezetők pihenése miatt még több órát kellett eltölteni Heidelbergben, melyet ismerősként lehetett köszönteni. A szabadidős programba többeknek belefért egy kis hajókázás a Neckaron, a heidelbergi egyetemi múzeum megtekintése, a sétálóutca, vagy pedig a bevásárlás.

Hamaroasan érkezett a visszaindulás ideje is, ami azt jelentette, hogy a busz kb. 22 óra 30-kor indult Heidelbergből és másnap 14 óra 30-kor érkezett minden probléma nélkül Elekre.

Most pedig engedtessek meg néhány egyéni gondolat. Az euró tényleg nagyszerű dolog, hisz nem kellett pl. pénzváltással időt veszíteni. Az is óriási dolog, hogy az EU-n belül nincsenek országhatárok, ezeket az állomásokat sok helyen már le is bontották! A úgynevezett magyar rendszerváltozás után sokat változott Magyarország, amit azzal is lehetne bizonyítani, hogy pl. a boltok áruválasztéka között nincs olyan nagy különbség, mint pl. Franciaországban. A történelmi emlékek ápolása mintha fontosabb lenne Nyugaton, de ott erre is több pénz van. Jó érzés volt azt is látni, hogy az egyik párizsi butikban magyar nyelvű útikönyv is ki volt téve, de más közép-európai nyelven nem!

A kirándulás is megerősítette azt, hogy mindenkinek valamilyen szinten meg kell tanulnia németül vagy angolul, hisz pl. Franciaországban is elég jól lehet boldogulni az angollal, de a múzeumok prospektusai is többnyelvűek. /Úgy hisszük, “nyelvkérdésben”- is - az elekiek elég jól szerepeltek!/
A látottak, hallottak alapján mindenki megállapíthatta azt, hogy hazánk jó társaságba, az EU-ba fog kerülni 2004. május 1-től.

Több mint megható volt azt is látni, hogy pl. több mint 50 évvel a németek kiűzése után az ottani elekiek mennyire ragaszkodnak szülőföldjükhöz /Laudenbachban ma is van Eleki utca!/, és mennyire szeretettel fogadják az arra vetődő elekit származásától függetlenül.

Végül de nem utolsó sorban meg kell említeni azoknak a segítségét, akik lehetővé tették ezt a szép

nyugat-európai utazást: Zámbo András igazgató úr, aki az iskola költségvetéséből és alapítványi pénzből az anyagiak egy részét biztosította, illetve elősegíti az Elek és Laudenbach közötti baráti kapcsolatot. Josef Post /Post Józsi bácsi/ szintén sokat tett azért, hogy jól érezzük magunkat Németországban. Köszönet érte neki is, de köszönet jár az orosházi "Bajnóczi Trans" két buszvezetőjének is, akik éppúgy nagy biztonsággal vezettek Párizs hatalmas forgatagában, mint az autópályákon.

Rapajkó Tibor

Amikor az álom megvalósulni látszik

Az ember, élete folyamán álmodik, ki ritkábban, ki pedig sűrűbben. Ezek az álmok, alvás alkalmával, általában elvont dolgokat hordoznak magukban. A megvalósulásukra csak igen csekély esély mutatkozik, ezért, a jó töltésűek elsősorban színesítik az egyén életét, a rossz töltésűeket pedig igyekszik minél előbb elfelejteni. Az ember azonban álmodik ébrenlétében is, ez azon célkitűzéseken alapulnak, amelyek megvalósulására csak igen kevés esély mutatkozik, egyéni erőből, lehetőségéből pedig egyszerűen lehetetlen. A külső hatás egyszerűen elengedhetetlen. Ezen óhajok konkretizálására is csupán minimális lehetőségeket hordoz, de vannak még csodák... Egy ilyenről számolunk be a kedves olvasóknak.

A romániai Angyalosról származó Székely Sándorral, az eleki Radványi György Középiskola és Szakképző Intézet immár végzős tanulóival jó, baráti kapcsolatot ápolok. Tiszteletudó, dolgos fiatalembert ismertem meg személyében. A közelmúltban néhány olyan munkát kellett elvégezniem, amelyet önerőből képtelen lettem volna ellátni, segítségre szorultam. Először elbizonytalanodtam, amikor a segítségemre jövők névsorát feltérképeztem magamban. Aztán eszembe jutott Sándor. Szóltam neki, és ő, ami ugyancsak figyelemreméltó, a megbeszélte időpontban meg is jelent. Végezelődésünk közben természetesen beszélgettünk, ekképpen tudtam meg, hogy szíve leghőbb vágyaként kamionsofőrként szeretné egykoron majd megkeresni a kenyérrelalót. Ez a cél azonban megvalósulhatatlannak látszik, sóhajtott, ehhez elsősorban az erre jogosító engedélyt kellene megszerezni, ami viszont komoly kiadást jelentene. És annyi dologra kell még a pénz – hessegette el magától a kamionsofőrségre utaló gondolatokat Sándor. Nem tágitottam a témától, tovább érdeklődtem. Így tudtam meg, hogy már kisgyermek korában "elkötelezte" magát ezzel a szakmával, hivatással. Szerencséjére, ott Angyaloson, a családi ház mindkét szomszédja kamionsofőrként dolgozott. Mondanunk sem kell, hogy Sándor élt a lehetőséggel, sűrűn meglátogatta a szomszédokat. Először csak beült a varázsok varázsába, a kamionfülkébe, majd elvitték az egyes belföldi járatra, ekképpen jutott el és láthatta a Fekete-tengert. Ezek a túrák általában két-három naposak voltak, de megtörtént, hogy egy hétig is távol tartózkodott a szülői háztól. Az utazás alkalmával kitárult előtte a világ, szép természeti tájakat figyelhetett meg, de természetesen barátokra is szert tehetett. Amennyiben Sándor apránként összegezte volna e kilométereket, hozzáve- tölegesen harmincezer kilométert írhatott volna az útinaplójába. Még mielőtt azonban Sándorra kerülhetett volna a sor, már ami a vezetést illeti, a két szomszéd sofőr nyugállományba vonult. Ő felcseperedett és átköltözködött Magyarországra, Elekre, és beiratkozott a város középfokú oktatási intézményébe. Ez egyébként 1996-ban történt. Említsük meg az eddigi középfokú tanulmányait: első nekifutásként (1996-1999) általános állattenyésztőnek tanult, (1999-2001) – érettségizett, majd (2001-2003) - mezőgazdasági technikusként tanult, párhuzamosan biotermesztőnek. Most felmerülhet a kérdés, ha már ennyire vonzódott a kamionsofőrség felé, akkor miért kezdett el más irányú tanulmányokba. A magyarázat roppant egyszerű, az állatokkal való foglalatosságot is végtelenül kedvelte. A mérlegelésnél végül is ez utóbbi felé billent a mérleg serpenyője. Gondolatban sohasem mondott le a kamionsofőrségről. Maradt volna mindez gondolatban még jó ideig, mondhatnánk álom szinten, ha részt nem vesz egy tokaji osztálykiránduláson, amelyre az intézmény igazgatója, Zámbo András is elkísérte a tanulókat. Az osztálykiránduláson nagyon jól érezték magukat. A visszafelé vezető úton az igazgató úr a jövő

céljairól, elképzeléseiről faggatta a végzős tanulókat. Ezen érdeklődésre Sándor a kamionsofőrségre utalt. Az ez irányú jogosítvány beszerzése akkor ott az autóbuszban fényévyire volt a valóságtól. Az igazgató úr ekkor utalást tett arra, hogy az intézmény esetleg alkalmazni tudná Sándort, a jogosítvány megszerzése érdekében támogatást nyújtanának. Sándor szeme ekkor felragyogott, a bizonytalanság ködfátylán átszüremlett a remény fénysugara. A következő pillanatban azonban valószínűleg elfoghatta a kétkedés, hiszen az emberek életében oly sokszor játszik szerepet az ígélet, amelynek nincs semmilyen valóságtartalma. Mert ígéleti könnyű, a betartása a nehéz. Aztán az elkövetkező napok körvonalazták a csoda alapjait, ugyanis az igazgató úr felkérte Sándort a szükséges jogosítvány megszerzése érdekében tegye meg a konkrét lépéseket. Természetesen Sándor azonmód munkához látott, hogy a már meglévő „B” kategóriás jogosítvány mellé begyűjtse a szükségesekeket. A komoly felkészülésnek, tanulásnak meg is lett az eredménye: ez év január 10-én megszerezte a „C” kategóriát, március 13-án a „D” kategóriát (belföldi autóbuszvezetői), április 14-én pedig a belföldi autóbuszvezetői, nemzetközi árufuvarozói, illetve nemzetközi autóbuszvezetői engedélyt. A támogatás visszaszolgáltatására az elkövetkező három esztendőben nyílik lehetőség.

Az eleki intézmény ugyanis ez év július 1-től soraiba fogadja Sándort, elsősorban a megszerzett szakmájában - mezőgazdasági technikus - tevékenykedik, de szükség esetén a pótszofőri szerepkört is betölti.

Csoda tehát, ha csupán elenyésző százalékban is, de történhet, örömmel számoltunk be mi is egy ilyenről.

B.N

A vezényszó: Bin-Go !

Még a mögöttünk hagyott télen történt. Hazafelé igyekeztünk, amikor szembe jövet két kiskutya közeledett ráérősen, nyomukban Ramasz István, a gazdájuk, aki mintegy tanítási jelképként, egy botot szorongatott. A két kiskutya csendben elhaladt mellettünk, én pedig leálltam a gazdájukkal néhány szót váltani, aki kellő szigorral a hangjában megállásra szólította fel a két kiskutyát. A két kutya hallatlan fegyelmel azonnal engedelmeskedett is a parancsnak.

Beszélgésünk a két kiskutya köré terelődött, végül is így tudtuk meg, hogy valójában szibériai haszkyk, a pillanatnyi koruk pedig hat hetesre tehető. A rögtönzött csevegésünk eltarthatott úgy öt - hat percig. Addig a két kiskutya bámulatra méltó önfegyelmet gyakorolt, látszott rajtuk, hogy a legszívesebben folytatnák útjukat, de mégsem próbálkoztak vele, csak a szemükkel figyelték gazdájuk ez irányú parancsát, amely, ha késve is, de bekövetkezett a legnagyobb örömeire. Szemmel még egy darabig követtem a két haszky vidám sétáját. Aztán a szürke hétköznapiok egyhangúságában elfelejtődtek a kiskutyák.

Az egyik napon, feleségem újságolta, hogy látta a két szibériai haszkyt kiskocsi elé fogva, melyen a gazdájuk irányította őket, mint mondta az egész látvány üde színfolt volt a város utcáin, sokan megálltak, megfordultak utánuk. Ezek után nem hagytam elfelejtődni a két haszkyt, ezért kerestem fel Ramasz Istvánt, hogy egy kicsit elbeszélgessünk róluk. Erre a beszélgetésre a piactéren került sor, alanyom szorgalmasan kiszolgált a kuncaftokat, miközben én az általa elmondottakat jegyzeteltem.

A haszky történet első mozzanataként a Ramasz család leány tagja karácsonyi ajándékként egy hathetes haszkyt kapott barátjától, aztán, hogy az első éjszakát álmatlanul töltötte a kutyus, vinnyogásától pedig az egész család, már másnap sürgősségi döntés született arról, hogy a kutyus „testvért” kap, egy hathetes kan haszky személyében. Ettől kezdve érezhetően lenyugodtak a kedélyek. A kutyus első éjszakai tombolása nem volt véletlen, lévén, hogy ez a fajta farka szellemű. Hamár egyszerre két haszky került a családhoz, valamit kezdeni is kellett velük, eldöntött: munkakutyát nevelnek belőlük. A haszky komoly tömeg (súlyánál kilencszer nagyobb) elmozdítására, egyszersmind szállítására is képes, derült ki a szakkönyvek egyikéből. A gazda

egyébként öt kötetet is elolvasott, áttanulmányozott a kutyusok kedvéért. Az elmondottak az állatok kifejtett állapotában érvényesek. Aztán a szakirodalom pontos leírást adott a kutyák etetéséről, neveléséről és képzéséről. A kutyák származási helyén az eszkimók meggyőződhetnek arról, hogy a haszky a végtelenségig takarékos, szinte mindenevő, végszükség esetén még az ember "végtermékét" is elfogyasztja. A kutya valóban az, nyomatékosítja gazdájuk, megeszi a banánt, a paprikát és még hosszan sorolhatnánk a legkülönbözőbb élelmiszereket. A haszky kifejtett állapotában, úgy egyéves korban 28-32 kilogramm súlyú, marmagassága pedig 60-70 centiméter, igaz, ez a megállapítás a kanokra vonatkozik, a szukák valamivel könnyebbek, kisebbek. Érdekességként megemlíthető, hogy amíg a malamunt fajta (alaszakai gőzmozdonynak becézik), óriási mennyiségű tömeget elhúz, de lassan, addig a haszky négyszer gyorsabban teszi meg a távolságot, igaz, kisebb tömeggel. Talán ezért is becézik őket alaszakai expressznek. A haszkyt tudatosan, folyamatosan kell foglalkoztatni, a minimális penzum átlagosan napi egy-másfél óra, de inkább a hosszabb idő ajánlatos. A kutyák fegyelmezésére megkülönböztetett figyelmet kell fordítani, mert akaratos egy fajta, mindig menne a saját feje után. A kutyáknál a jelek elengedhetetlenek, mindegyik egy ékes példa: minden este fél nyolc és nyolc óra között gazdájuk tojás felmutatásával jelzi, hogy ideje elhelyezkedniük a számukra kialakított boxban. Tehát nem kell szövegelni, handabandázni, a kutyának elég a jel, ez esetben egy tojás, és máris tudja, hogy mi a dolga. A jel, legyen az kézjel, akkor érvényes ha állandósul. Ramasz István egy háromkerekű kocsit alakított át olyképpen, hogy az minél könnyebb legyen, a két haszky fiú ezen gyakorol, ezt húzgálja, télen pedig, értelemszerűen áttérnek a szánkóhúzásra. Az edzésnél azonban elengedhetetlen szempont, hogy 15 fok alatt történjen, ezért ezekre a túrákra kora reggel vagy pedig este kerül sor. A napi átlagteljesítmény 15-20 kilométer, mindez 20 kilométeres óránkénti sebességgel, az állatok kifejtett állapotában, egy éves kortól. A munkabírásuról egy példával utalunk: 2,5 mázsát 2 kilométeren keresztül képesek vontatni. Ezen távolságok elmaradtával a kutyák ingerültek, amelyek csínytevésbe is torkollhatnak. Említettük, hogy ez a fajta nehezebben tűri a meleget, ezért egy két méter mély bunkerben vészeli át a hőséget. A haszky, bár kutya, de nem tud ugatni, egyébként a farkas második leszármazottja, ezért huhog. A haszky kutyáknak természetesen tisztességes nevük is van, ez esetben hatékonyabb a rövidség, ezért esett a választás Bin-re és Go-ra, de egyben kimondva: Bingo egyben vezényszó is, ha kocsiba vannak fogva és ezt hallják azonnal elindulnak.

Tettek már egy végtelenül nemes cselekedetet is: egy hölgynek a templom előtt kifdicamodott a bokája, Bin és Go, gazdájuk irányításával, azonnal cselekedett: a hölgyet 5 perc leforgása alatt Újtelepre szállította. A kocsit húzásánál soha nem kell ostort használni, csak állandósult vezényszavakat, és a kutyák tudják, hogy mi a dolguk.

Befejezésként egy jövőbeni célkitűzésről: Ramasz István az elkövetkező gyermeknapra az óvoda vezetőjének felajánlotta, hogy megkocsikáztatja a legkisebbeket, télen pedig megszánkáztatja őket. Nemes gesztus, addig is hajrá Bin és Go!

B.N.

Együtt a parlagfű ellen!

A szénanátha korunk egyik leggyakoribb allergiás betegsége. A népesség 15-20 %-át érinti, elsősorban a 30-as, 40-es korosztály és a gyermekek szenvednek tőle.

Önmagában nem életveszélyes, de csökkenti a teljesítőképességet a munkában és a tanulásban. Súlyosabb esetben alvászavarhoz, kimerültséghez vezet. Tünetei: hirtelen jelentkező, vízszerű orrfolyás, láz nélkül tüsszögési rohamok, szem és torokviszketés.

Leggyakoribb kiváltója a virágzó növények szabad szemmel nem látható virágpóra. Az allergén termelő füvek közül a parlagfű – mely júliustól virágzik, idén azonban a tartós korai meleg miatt korábbra várható – virágpóra a legagresszívabb allergiológiai szempontból.

Ezért folyamatosan és a körülményekhez képest minden alkalmas eszközzel irtani kell, nem szabad megtűrni!

A folyamatosság lényegei: a virágzás kezdete előtt kell elpusztítani, hogy ne szórhasson virágport, és főként ne érlelhessen termést. Az irtást mechanikai eszközökkel – sarabolás, kaszálás, gyomlálás, tarlóművelés – és gyomirtó szerekkel – kivéve játszótér, homokozó környéke – lehet végezni.

A gyomnövény könnyen felismerhető. Levelei jellegzetesen szeldelt formájúak, színük sötétzöld, fonákjuk szürkészöld. Mind a színén, mind a fonákján sűrűn szőrözöttek. A növény magassága változatos, akár 150 cm is lehet. Igénytelen, bármilyen talajon megél, és gyorsan szaporodik. Magyarországon mintegy 4 millió hektár területen fordul elő, megyénkben 275 ezer hektáron, így nagyon erősen fertőzött területként nyilvántartott, amely komoly népegészségügyi problémát okoz.

Az önkormányzatok törvényes joga, hogy a parlagon hagyott termőföld tulajdonosokat felszólítsa a gyommentesítésre, elmulasztása esetén pedig szankciót alkalmazzon. A bírság összege akár 100 ezer forint is lehet.

Saját életünkért, a jövő generációiért érzett felelősségünk tudatában mindannyiunk közös ügye és érdeke a gyomnövények okozta környezet egészségügyi problémák megelőzése!

Rábai Julianna, ÁNTSZ Gyula Városi Intézete

Gólyák és baglyok

A minap ügyintézés végett a polgármesteri hivatalban jártam. Éppen a folyosón várakoztam, amikor két közhasznú munkás egy létrával a tetőtér felé igyekezett. Érdeklődésemre elmondták, hogy a kéményre szerelnek fel egy fémrácsot, amely a gólyák fészkének elhelyezését biztosíthatja. A téma felkeltette az érdeklődésemet és ezért további információért fordultam Székely László főelőadóhoz. A főelőadó tájékoztatásában többek között elmondta, hogy a polgármesteri hivatal kéményén korábban is fészkeltek gólyák, de mivel problémák adódtak emiatt, nem szelelt a kémény, ezért kénytelenek voltak leszedni a gólyafészket. A műveletre két éve kerülhetett sor, mivel ebben az időszakban a gólyafészek elhagyatottan állt. Az idén viszont egy gólyapár szemelte ki magának fészekrakásra a kéményt, ezért vált szükségessé a megmentő akció, fémrácsot szereltek fel a kéményre. Az anyagi ráfordítás, anyagköltség, 8-10 ezer forintra tehető, és mint már említettük közhasznú munkások valósították meg. A kezdeményezést egyébként az országos Természetvédelmi Főfelügyelőség is támogatta, amely intézménnyel a polgármesteri hivatal kitűnő együttműködési kapcsolatot ápol. E kapcsolatnak köszönhetően menekültek meg a katolikus templom padlásán meghúzódó baglyok is. A tetőfelújítással ugyanis létük került komoly veszélybe. A polgármesteri hivatal jelzésére az említett intézmény munkatársai biztonságos helyre szállították a baglyokat.

Epilógusként: minden elismerésünk a polgármesteri hivatal e téren dolgozó és jeleskedő dolgozóinak!

B.N.

Ismeretszerzés két kerékről

- Hát a gyerekek mit csinálnak?

- Tévét néznek, számítógépez- nek egész nap.

Az említett képzeletbeli, de nagyon is valóságos párbeszéd-részletet csupán kiragadtunk egy szokványos beszélgetésből. A tartalma azonban szerteágazóbb, mintsem első reagálásként gondolnánk. Azt még nagyjából pozitívumként lehet értékelni, hogy egész nap elvannak, szórakoznak a gyermekek, sőt, esetleg új ismeretekre is szert tehetnek, a két technikai vívmány ezeket (is) szolgálhatja. Mindezek függvényében is elszomorítóbb, sötétebb a kép. Következésképpen miközben a szellem, a tudásszerzés szárnyalhat, addig a test elsatnyulhat. Ennél a pontnál mérföldkőként értékelhető egy ősrégi, az idők folyamán mit sem csorbuló mondás, bölcsessége: “Ép testben, ép lélek”. Az embernek nagyon oda kell figyelnie a fizikai erőállapotára,

állóképességére, amelyet az egészség alappilléreként is értékelhetünk. De, ha egy fejlődésben lévő gyermek egész napokat a tévé- vagy a számítógép előtt tölt szinte biztosra vehető, hogy nem lesz birtokában ezeknek az életeleknek. Bármilyen magas fokon is van a technika, és az orvostudomány, elsősorban aktív testmozgással, sportolással lehet megszerezni.

Olyképpen, ahogyan egykoron, a végtelen idő összefüggésében nem is olyan régen, a gyermekek körében természetes folyamat volt. Nemzedékek a szabadban viszonylag friss levegőn töltötték a szabadidejük jelentős részét. A legtöbbet futkároztak. Ennek megfelelően egészségesebbek is voltak, mind a mai nemzedék tagjai. Még annak függvényében is, hogy az orvostudomány mérföldkövekkel szerényebb volt a mainál. Amikor megjelent közöttük az első kerékpár és a legbátrabbak, legügyesebbek megtanulták a rajta való egyensúlyozás tudományát, már komoly haladásként értékelték. Abban az időben nem elsősorban a szórakozás tárgyaként jegyezték a kerékpárt, mint inkább olyan munkaeszközként, amellyel kilométereket lehet megtenni. Ezzel mérséklődtek a megtett távolság fáradalmi, nem beszélve arról, hogy a kerékpárra még könnyebb, kisebb dolgokat is szállítani lehetett.

Ezzel létjogosulttá vált a "kellemeset a hasznossal" elve. Aki, különösen gyermek, mégis kerékpárra szállt, a társak szemében egyfajta urizálást jelentett. Azóta fordult egyet-kettőt a világ kereke. Manapság már azok a fiatalok előtt, akik kerékpárral hosszabb távolságot megtesznek, és mindezt szabadidő eltöltése gyanánt, az embernek elismerésként illik megemlíteni a kalapját. És ne gondoljuk, hogy ezek a túrák, tisztelet az elenyésző kivételtől, magánszorgalomból szerveződnek és bonyolódnak le, a szervezés, a jó szervező munkája elengedhetetlen.

Már csak ezért is illik szót ejteni róluk. Nagy Endre, az eleki Radványi György Középiskola és Szakképző Intézet testnevelő tanára nem az első ilyen jellegű kezdeményezést tudhatja magáénak. Elmondása alapján az intézmény érdeklődő tanulóinak legnagyobb öröme nem is az utolsót. Mindebből kiviláglik: a kerékpártúra hagyományos jelleget öltött. Nézzük sorjában az eseményeket. Mindjárt az első kezdeményezés túlnőtt az alapvető funkcióján. A kerékpártúrával egyfajta küldöttséget képviseltek, ápoltak egy testvérvárosi kapcsolatot. Minderre 2000 szeptemberében került sor, amikor is 23 kerékpáros fogta a sátorfáját és elkarikázott a mintegy 300 kilométerre lévő romániai Borossebesre, hogy ott - többek között - felkeressék a testvérváros, -intézmény képviselőit. A vendéglátás fenséges, feledhetetlen volt. Ez nagyjából azt is jelentette, hogy a magyarországi kerekesek teljes ellátásban részesültek. Az elszállásolást pedig a Körös parton elhelyezkedő üdülőkempingben oldották meg, kitűnő feltételek mellett.

A látóval sem volt akármilyen, nem csak Menyházával, annak környékével ismerkedtek meg a kerékpározók, hanem a csodálatos márványbányával is. Mindez, feledhetetlen volt.

Az eleki középfokú oktatási intézmény kerékpározást kedvelő tanulóinak 2002 tavaszán adatott meg a második ilyen megmozdulás. Ekkor a cél Mátra csúcsának meghódítása volt. Az előzőhöz hasonlóan ez a túra is három napos volt, és elsősorban a nomád életmód jellege jelentett új színfoltot a 15 érdeklődő számára. A kerekesezők ott vertek sátrat ahol az est elérte őket. A kellékeket egyébként egy intézményi kombi szállította. A sofőr, Szűcs István a frissiben felállított sáortáborban meg is főzött. A kerékpártúra tagjai többek között megtekintették Gajtatetőt, Parádót, a Parádi Fürdőt, az Egri Várat, de fürödtek Bükkszéken. (Érdemes megemlíteni, hogy a Salvus nevezetű gyógyvíz is innen érkezik a fogyasztókhöz.) A 300 kilométer természetesen nem szűkölködött az emelkedőkben, illetve a lejtőkben.

A sorrendben harmadik kerékpártúrát ez évben, közvetlenül a tanítási év befejezése után jegyezhetné Nagy Endre és lelkes csapata, amely ezúttal 14 főt számlált. A túrának, amely négy napos volt, a Körös fedőnevet adták, és ezzel lényegében mindent el is mondtunk, már ami az útirányt illeti. Arról viszont feltétlenül említést kell tennünk, hogy a túra során megtett kilométerek száma háromszázra tehető, valamint azt, hogy ezt a túrát is a nomád életmód jellemezte. A sáortábor felállítását a legjobb hely kiválasztásához kötötték. A négy napot a meleg időjárás jellemezte, ezért természetesen a kiadós fürdőzés sem maradhatott el. Többek között megtekintették a gyomaendrődi holtágot. Az élelmezés is sajtóságos volt: azt a halat készítették és fogyasztották el, amelyet saját maguk fogtak ki.

Kellett egy lelkes törzsgárda, amely a folyamatosságot, majd ennek megfelelően a kezdeményezés további létezését biztosíthatja. Ez a törzsgárda 8-10 tanulóra tehető, akik az említett valamennyi programban részt vettek. A legközelebbi tervvel kapcsolatban Nagy Endre egyebek mellett elmondta, hogy a soron lévő kerékpártúra valószínűleg már az idén ősszel lehetőséget kerítenek, a pontos útirány még nem kristályosodott ki, de elképzelhető, hogy a romániai Borossbesre, vagy pedig Pécs-, illetve Eger környékére karikáznak. Elméletben szerepel egy Kerékpársport Egyesület megalakítása is intézményen belül.

Befejezőként mindenképpen meg kell említenünk, hogy az eddigi kerékpártúrákat a Radványi György Középiskola és Szakképző Intézet, annak Diáksport Egyesülete, valamint Turóczy Diszkont, a Gold Csemege, és még néhány vállalkozó támogatta.

B.N.